

Има 50 година како је, у време свечарских беседа, посвећених Дарвиновој стогодишњици 1959. год. Џулиан Хаксли овако приказао суштину садржаја теорије еволуције:

«У складу са представама о еволуцији, нема ни места, ни потребе ни за чим надприродним. Земља није била створена, она је настала као резултат еволуције. То се исто може рећи и о животињама, и о биљкама, које на њој живе и расту, па и о нама, људима, о нашој свести и души, а такође о нашем мозгу и нашем телу. Еволуирала је и сама религија...»

Из тих речи се види, да дарвинизам има осим научних такође и духовних претензија. У складу с том чињеницом и филозоф Карл Попер је писао: «Дошао сам до закључка, да дарвинизам представља недоказиву научну теорију, него метафизички програм истраживања – један могући оквир и план за развијање доказиве научне теорије».

ПЛАЧ АНЂЕЛА ХРИСТОВИХ!

Дарвинизам је у супротности са Библијом, али он сам по себи представља не науку, него само мишљење појединих научника, које је у супротности са научно утврђеним чињеницама.

Разлика је само у томе, што је Данилевски решавао то питање са позиција православнога хришћанина, а дарвинисти – са материјалистичких позиција.

Заиста, већ 1885 год. аутор капиталног тротомног трактата «Дарвинизам. Критичка анализа» Н. Данилевски тврдио је, да «теорија еволуције и није толико биолошко истраживање, колико је филозофско учење, купола на здању механицистичког материјализма, чиме се једино и може објаснити њен фантастични успех који нема никакве везе с њеним научним достигнућима». У томе се и скрива узрок чињенице, да теорија еволуције, без обзира на њену поразну научну неплодност, има практично недељиву власт над општим идејним представама у нашем савременом разцрковљеном друштву.

По мишљењу Данилевског, предајући живот на земљи, у складу с Дарвиновим учењем, под власт еволуције, то јест под власт случајности, немогуће је објаснити задивљујућу хармонију у природи и у читавом мироздању. Данилевски је писао: «Из реченога је јасно, од колике је првостепене важности питање о томе, је ли Дарвин у праву или није, и то не само за оне који се баве зоологијом и ботаником, него за свакога макар малкице мислећег човека. Његова је важност толика, и ја сам чврсто убеђен, да нема ни једнога другог питања, које би му по важности било једнако, ни у области нашега знања а ни у једној области практичног живота. Јер то је, уствари, питање «бити или не бити», у најпотпунијем и најширем смислу».

У књизи «Порекло човека и полни одбир» Дарвин је писао: «Ја знам, да ће закључци, до којих се дошло у овом делу, некима изгледати као сасвим нерелигиозни, али онај, ко их као такве жигосе, мора да докаже, због чега је настанак човека као посебне врсте од неке ниже форме уз помоћ закона промене и природне селекције безбожније, него објашњавање рађања појединачних људи по законима обичног рађања људи».⁹

Дарвин је ван сваке сумње схватао, да његово безбожно учење представља изазов црквеном веровању о стварању света Богом за шест дана, о постанку човека, о појави смрти у свету и другим догматским учењима.

Карл Маркс је, пошто је прочитао „О пореклу врста“, у писму Ласалу од 16. јан. 1861. год. ликовало, што је Богу, барем у природним наукама, задат, по његовом мишљењу, „смртносни ударац“. *Фридрих Енгелс* је у својој „Дијалектици природе“ писао: „Испрва су рад, а затим заједно с њим, разветан говор, постали два најглавнија стимуланса под чијим се утицајем мозак мајмуна, постепено, преобратио у човечији мозак...“. *Лењин* је у раду „Шта су то ‘пријатељи народа’ и како они ратују против социјал-демократа“ изједначио Дарвиново учење по његовом значају у области природних наука са значајем Марксовог учења о људском друштву, посебно подвукавши да је Дарвин докрајчио гледања на врсте животиња и биљака као на „богом створене“.

Оцена дарвинизма од стране Светих Отаца

Не присвајајући себи право и част да изричемо судове у име саборне апостолске Цркве, приметимо да је исцрпна оцена дарвинизма већ дата од стране Светих Отаца и црквених учитеља. Та чињеница, да су православни светитељи и свети чувари побожности потпуно одређено изражавали свој однос према теорији еволуције Ч. Дарвина, сведочи, поред осталог, о томе, да дарвинизам – није чисто научна појава, него појава духовна. Јер нико од Светих Отаца није давао никаквих специјалних оцена Архимедовог закона или теорије електромагнетизма. А о теорији еволуције изјашњавали су се једнодушно многи црквени ауторитети – и Дарвинови савременици, и они који су живели после њега.

Ослушнимо глас Светих Отаца, који су нам оставили у наслеђе своје недвосмислене ставове о Дарвиновој теорији.

Преподобный Варсонофий Оптинский

Преподобни Варсонофије Оптинский:

«Енглески философ Дарвин саздао је читав систем, по коме је живот – борба за опстанак, борба силних са слабима, где су побеђени осуђени на погибел, а победници тријумфују. То је већ почетак зерије философије и вере, а људи који усвоје ту веру, без размишљања ће убити човека, увредити жену, покрасти најближег друга, – и све то савршено мирно и спокојно, са пуном свешћу да имају право на све те злочине.»¹

Свети праведни Јован Кронштадтски:

«Недоучени и преучени не верују у личног, праведног, свемогућег и безпочетног Бога, него верују у безлични принцип и некакву еволуцију света и свих бића... и зато живе и делају тако, као да никоме никада неће давати одговор за своје речи и дела, боготворе себе саме, свој разум и своје страсти. У своме слепилу они долазе до безумља, поричу и само постојање Бога, и тврде, да се све дешава путем следе еволуције (учење о томе да све што се рађа настаје само по себи, без учешћа силе Творца). Али онај ко има разума, тај неће поверовати у таква безумна бунцања».¹

Светитељ Теофан Затворник:

«Када као основну карактеристику човека узмемо дух, тада сва Дарвинова теорија пада сама од себе. Јер у пореклу човека треба објаснити не само то, како настаје животињски део његовог живота, него много пре, како он настаје као духовна личност у животињском телу са његовим животињским животом и душом». Исти светитељ је примећивао: «У наше дане људи у Русији све се више удаљују од вере: један део сасвим и свестрано пада у безверје, други отпада у протестанство, трећи потајно уплиће своја веровања, и нада се да ће у то плетиво убацили и спиритизам, и геолошка булажњења са Божанским Откровењем. Зло расте: кривоверје и неверје дижу главу; вера и Православље слабе». «Тачно је таква и теорија настанка света из тамних маглина са свим својим конструкцијама—теоријом спонтаног настанка, дарвиновског настанка родова и врста и са опет његовом последњом маштаријом о пореклу човека. Све као бунцање уснуло».

Између осталог, смирени затворник је писао, да еволуционисти с правом подлежу црквеном одлучењу—анатеми: «У нас се сада намножило јако много нихилиста и нихилисткиња, „природњака“, дарвиниста, спиритиста и уопште западњака,—па шта ви мислите, да би Црква оћутала, да не би дигла свој глас, да их не би осудила и анатемисала, да у њиховом учењу има имало ичег новог? ... Сва су њихова лажна учења већ одавно анатемисана. ... А ако си ти, коме се анатемисање не свиђа, —православни, онда ти радиш против себе, а ако си већ изгубио здраво учење, шта се тебе тиче шта се ради у Цркви која га подржава? Па ти си се већ одвојио од Цркве, ти имаш своја уверења, свој начин гледања на ствари, —па и живи с њима. Да ли се твоје име и твоје учење изриче под анатемом—сасвим је свеједно; ти си већ под анатемом, ако мудрујеш против Цркве и тврдоглав си у томе мудровању».¹⁵⁾

Светитељ преподобни Јустин (Поповић):

«Бог их је предао срамним сладостима и они се задовољавају не небеским, него земним, и само оним, што изазива ђаволов смех и плач Анђела Христових. Њихове су сласти у бризи о плоти... у порицању Бога, у потпуно биолошком (скотоподобном) животу, у називању мајмуна својим предком, у растварању антропологије у зоологију».

Светитељ Николај Србски:

«Требали су да прођу милиони година, говоре бесловесни умови у наше време, да би се кичма исправила и мајмун постао човек! Говоре тако, не знајући силу и моћ Бога Живога».

Свештеномученик Фадеј (Успенски):

«Човек који не верује у Бога хоће да на основу кружења светске праšине објасни постанак света, у коме је у свакој травчици, у устројству и животу сваког и најмањег створења толико промисли, која далеко надмашује људски ум. Ни једнога живог зрнца многовековна мудрост људска није могла да створи, а међутим сву дивну разноврсност у свету неверје покушава да објасни на основу несвесног кретања материје». «Живот је, како то они говоре, огромни сложени механички процес, који је не зна се кад, ни од кога, ни ради чега пуштен у погон... Али ако је живот механички процес, треба се одрећи душе, мисли, воље и слободе».

Свештеномученик Владимир Кијевски:

«Само је у наше време могла наћи себи места таква дрска философија, која унижава људско достојанство и која се труди да своје лажно учење што више рашири. Није из Божјих руку, говори то учење, настао човек; он се у бесконачном и постепеном прелазу од несавршеног ка савршенијем развио из животињског царства и, као што мало има душе животиња, исто тако мало има је и човек... Како све то неизмерно и дубоко унижава и вређа човека! Са највишег ступња у низу створења он се спушта на исти ступањ са животињама... Нема потребе да се такво учење оповргава на научној основи, мада то и не би било тешко учинити, јер је неверје далеко од тога да је доказало своје ставове... Али ако такво учење налази за себе у наше време све више и више присталица, то није због тога ... што је оно, тобоже доказано као неоспорна истина, него зато, што оно не смета развраћеном и склоном греху срцу да се предаје својим страстима. Јер ако човек није бесмртан, ако он није ништа друго ни више него животиња која је најдаље еволуирала, онда он нема ништа с Богом... Браћо, не слушајте погубно и отровно учење неверја, које вас спушта на ступањ животиња и, лишавајући вас људског достојанства, ништа вам не обећава, него само очајање и живот без утехе!»

У србској јавности се појавила
ПЕТИЦИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ТЕОРИЈЕ ЕВОЛУЦИЈЕ.

Петицију је потписао знатан број научника и јавних радника.
У веома кратком времену је неочекивано уследила реакција са
Православног богословског факултета Српске православне цркве.

(...)

За многе је брзина реакције од стране званичних лица једне институције при СПЦ, као што је Богословски факултет, била изненађење. Људи су се питали колико времена је прошло од објављивања Петиције до састављања и објављивања Јавног апела „научника“ са Богословског факултета? Два дана? Три? Пет?

Када се узму у обзир и садржај овог апела и брзина којом је организован, сачињен и објављен, долази се до закључка да је неке заиста веома стало до тога да што пре и што више дискредитује *Петицију*, да заштити теорију еволуције и представи је као „недодирљиву“ за „обичне смртнике“. Многи медији су се такође, потрудили у истом смеру.

Опште је познато да *Српска православна црква*, њене институције, црквено-јерархијска и црквено-самоуправна тела и званичници, не реагују тако хитро, самоуверено и одлучно, као у овом случају: Петиција за ревизију теорије еволуције достављена је административној служби Народне скупштине у Београду 3. маја 2017. а реакција професора *Православног богословског факултета* на ову Петицију (међу њима и једног епископа из дијаспоре) под насловом „Јавни апел“, потписана је такође у Београду, 9. маја 2017.

А колико је времена прошло од неке реакције било које званичне институције СПЦ, на вест о увођењу образовних „секс пакета“ у наше вртиће и школе за сву школску децу без изузетка? Колико је прошло времена од неке реакције из СПЦ?

Није била ниједна реакција? И још увек је нема! А колико времена је прошло од вести која је одјекнула у православној и другој (традиционално оријентисаној) јавности да се у десет вртића и школа у Србији (ваљда за почетак, као пробни балон) над свом децом, и то без обавештавања родитеља, спроводи секташки и духовно опасан програм „Мајнд ап“, у коме се деца уче да емоције умирују будистичком медитацијом? Намера финансијера тог програма је да се он уведе у све школе и вртиће у Србији.

Колико је времена прошло пре него што се Патријарх огласио поводом тога? Колико је времена прошло пре него што се било ко из Синода огласио? А неко задужен за верску наставу у школама? Макар неко из *press* службе Патријаршије? На Патријаршијском сајту? А неко са Богословског факултета, било ко? Као на пример, професори за предмете

који се баве пастирском психологијом, катихетиком, хришћанском педагогијом, педагошком психологијом, пастирским богословљем са психологијом... Неко од оних који се баве сличним областима, као дидактиком, догматиком, апологетиком... и уопште, предметима који својим научним и звучним именима красе програм овог факултета. Ето лепе прилике да се научно и богословски објасни и анализира „Мајнд ап“ програм који има духовно спорну садржину. Ко ће то боље учинити од професора са Православног богословског факултета? Али...

Није била ниједна реакција? И још увек је нема? Хоће ли је бити? Нико не зна! Сумња се да ће је икада и бити.

Изгледа да су наша деца и њихово образовање мање важни од мајмуна, амеба и прелазних облика које наука још није открила, а не верујем ни да ће их икада открити јер је такође, научно доказано да се оно што не постоји не може ни открити.

Ипак, изгледа као да нама треба још један Дарвин, са још једном „научном теоријом“, како би нашим епископима и професорима ПБФ-а открио да постоји једна необична угрожена врста која се зове: православни верници и њихова православна деца. За разлику од прелазних врста жабо-зебри, ова врста заиста постоји, и можете је срести свуда у земљи Србији.

Горка је истина да су православни верници, њихове породице и православна деца од стране званичника СПЦ остављени на цедилу. Спомињу се само, као у читуљи: по неки понављајући пасус у посланицама или извештајима након Сабора (...)

Неко каже да Црква не може да учини више од тога: да каже, да саопшти, да апелује... Али, где су њени апели, реакције, где су њене здраве речи поводом, на пример, „промене свести у Срба“, а посебно промене свести наше деце, коју Брисел и Вашингтон желе да спроведу преко својих послушника? Црквени званичници не реагују чак ни када их вуку за рукав. А вукли су их. И ништа. (...)

Иначе, питање на које би „научници“ и дарвинисти са ПБФ требало да одговоре, јесте:

Зашто су решили да се огласе баш по овом, а не по неком другом питању? Ко их је натерао да пишу?

На основу дискусије са листе *Светосавље* мај 22, 2017.

(извадак)

Приредио, *прот. став. Србољуб МИЛЕТИЋ*

Светитељ Лука (Војно-Јасењски):

«Дарвинизм, који тврди, да се човек посредством еволуције развио од ниже врсте животиња, а да није продукт творачког Божијег акта, показао се само као претпоставка, хипотеза, која је већ застарела и за науку. Показало се да та хипотеза противречи на само Библији, него и самој природи, која љубоморно тежи да очува чистоту сваке врсте, и не зна за прелаз чак од врапца до ласте. Није познат ни један случај прелаза мајмуна у човека».

Приметимо, да светоотачке мисли које смо наводили представљају не случајне непромишљене појединачне судове по датом богословском питању, него практично једнодушно мишљење Православне Цркве.

О противречју између дарвинизма и неодарвинизма и православне догматичке веронауке

Ствар је у томе, да је осуда дарвинизма од стране учитеља Цркве била изречена не услед присутних појединачних научних грешака или нетачности у истраживачким закључцима, него услед антихришћанског принципа еволуционизма, положеног у темељ дарвиновске научне теорије.

Разилажења између различних еволуционистичких школа пре треба схватити у научно-методолошком смислу, него у принципијелном. У погледу духовног садржаја еволуционизам било ког усмерења противречи апостолском учењу и Никејско-Цариградском Символу вере. На тај начин, оцена коју су Свети Оци дали баш о дарвинизму, с пуним првом може бити примењена и на било који други вид еволуционе теорије.

У закључку наведимо списак догматски значајних питања, која се различито решавају у еволуционој светопогледној концепцији дарвинизма и у православној догматици.

1. Је ли постојао Адам као историјска личност, одговорна за лични поступак–преступ неиспуњења Божије заповести или први пад у грех? (Тако је писао пророк Божји Мојсије. Да ли ми верујемо у Духа Светога, «главолавага пророки»?)

2. Је ли Адам био створен од земног праха или некакве друге животињске врсте? Је ли први човек Адам уопште и имао каквих било «предака»? (Кључно питање библијске антропологије.)

3. Је ли имао те исте «предке» Господ Исус Христос? Је ли Његово људско тело Јединосушно са телима других животиња? Је ли текла у његовим жилама крв Адамових «предака»? Чиме се, у тој вези, причешћујемо у тајни Свете Евхаристије? (Христологија, литургија, учење о тајанственом препостојању.)

4. Је ли своју божанску крв Спаситељ пролио само за људе, или за другу твар? Је ли допустиво далеке Адамове «рођаке» кршћавати и причешћивати? (Сотериологија, учење о тајнама.)

У «Православном богословском енциклопедијском речнику» пише:

«Сам Дарвин био је присталица архебиозе–учења, по коме је органски живот настао у далеким геолошким епохама на природан начин путем спорог преображаја неорганске материје у органску, а затим су једни организми настајали од других и спонтаног настанка у епохама које су следиле више није било, али се допуштало, да су првих пет основних форми биле створене непосредно од Бога». Наведимо с тим у вези исказ познатог физичара и молекуларног биолога Џ. Бернала: «Усамљени молекул ДНК на пустињском жалу првобитног океана још је невероватнији, него Адам и Ева у Рајском врту».

5. Је ли први човек Адам био створен као бесмртан? (Учење Катихизиса о спасењу од греха, проклетства и смрти.)

6. Је ли Ева створена од Адамовог дела (ребра), или је она биће «друге крви»? (Кључно питање мариологије, које има везе с Непорочним Зачећем и Нетрулежним Христовим Рођењем.)

7. Да ли је постојала смрт у природи до пада у грех Адама и Еве? (Христологија, сотериологија.)

8. Јесу ли еволуирале једне врсте у друге, или су оне биле саздане на почетку по врстама њиховијем? (Треба ли сматрати Бога Творцем свега видљивог и невидљивог?)

9. Треба ли буквално схватати родослов Исуса Христа од Адама, сагласно Јеванђељу по Луки (3 глава)? (Да нема у искривљавању тога родослова хуле на Господа, као на Сина Човјечијег?)

10. Предстоји ли још свету постојање током милиона и милијарди година, или треба ускоро очекивати Други Христов долазак? (Однос према Парусији, Суду и Животу будућега века.)

11. Треба ли буквално схватати речи Символа вере: «Чекам воскресенија мертвих»?

12. Очекује ли човечанство у историјско еволуционој перспективи неки рај земаљски и благовање, царство «ноосфере»? У којој се мери буквално треба односити према очекивању доласка антихриста? (Однос према хилијазму.)

Сва побројана питања су од значаја у веронауци.

Протојереј Константин БУФЕЕВ
(Портал Слово, 26. новембра 2010 г.)

Са руског др Драгомир М. Давидовић
(Научни саветник Института „Винча“)

